

**TAUTINIŲ MAŽUMŲ DEPARTAMENTO
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

VADOVO ŽODIS

Šiomet, kaip ir pernai, visų mūsų ir šalies gyvenimą įtakojo pandemija ir kartu su ja atsiradusieji nauji iššūkiai. Palyginti su praėjusiais metais, kai viskas, kas susiję pandemija buvo nauja, netikėta, šiomet jau daug ko buvome išmokę, daug kas jau buvo žinoma, o tai leido labiau planuoti savo veiklą. Ir jei beveik visus praėjusius metus bendravome nuotoliniu būdu, šiomet dalį renginių pavyko įgyvendinti gyvai. Dalis veiklų vyko mišriuju būdu – tiek gyvai, tiek nuotoliniu būdu, kai žmonės negalėjo dalyvauti gyvai, jie prisijungdavo per internetą. Taigi metai tikrai nebuvo paprasti.

Nepaisant visų pandemijos keliamų pasekmių, Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Departamentas) įgyvendino planuotas veiklas. Džiugu, kad dauguma tautinių bendrijų, gavusių finansavimą kultūriniais projektams, sėkmingai juos įgyvendino. Tai leidžia manyti, kad tiek Departamentas, tiek tautinės bendruomenės sugebėjo prisitaikyti prie situacijos ir planuoja sėkmingai vykdyti savo veiklas ir ateinančiais metais.

Dar viena labai svarbi veikla – sėkmingai įgyvendinta Lietuvos totorių kultūros ir istorijos metų programa. Nepaisant pandemijos ir su ja susijusių apribojimų, didžioji dalis suplanuotų programos renginių sėkmingai įvyko. Gerąją mūsų šalies praktika tampa nacionaliniu mastu skiriamas dėmesys tautinių mažumų kultūroms, dedikuojant metus vienai iš Lietuvoje gyvenančių tautų ir sutelkiant įvairių institucijų veiklas vienoje programoje.

Departamentas atlikto didelį darbą – parengė Penktąją ataskaitą apie Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencijos įgyvendinimą Lietuvoje. Departamentas pusę metų rinko informaciją iš įvairių šaltinių, siekdamas maksimaliai objektyviai aprašyti tautinių mažumų padėtį Lietuvoje. Tautinių mažumų klausimai visose šalyse yra labai jautrūs ir svarbūs, o įvairių tautų taikaus sugyvenimo Lietuvoje praktika yra be galo įdomi ir naudinga.

Prie platesnės tautinių mažumų teisių sklaidos prisidėjo Departamento išleista teisės aktų rinktinė „Tautinių mažumų teisinis reglamentavimas“. Iki šiol informacija, kuri atskleidžia tautinių mažumų problematiką, teisinį reglamentavimą ir ypatingai mūsų šalies prisiimtus tarptautinius įsipareigojimus, buvo prieinama tik anglų kalba, todėl didžiausia pridėtinė vertė yra tai, kad dabar mes turime labai išsamią informaciją apie tautinių mažumų teisių užtikrinimą lietuvių kalba. Ypač didžiuojamės Europos saugumo bendradarbiavimo organizacijos (toliau – ESBO) atstovų pastebėjimu, kad Departamento išverstos į lietuvių kalbą visos 10 ESBO rekomendacijos tautinių mažumų klausimais, yra pirmas atvejis ESBO valstybių šeimoje, kada valstybė narė savo pačios iniciatyva išverčia visas tautinių mažumų komisaro rekomendacijas. Toks Departamento žingsnis visų pirma parodo Lietuvos institucijų, atsakingų už tautinių mažumų politiką, profesionalumą ir tai, kaip svarbu Departamentui yra tarptautinis bendradarbiavimas, tarptautinių standartų tautinių mažumų srityje plėtra ir propagavimas Lietuvoje.

Profesionalumo bei maksimalaus žmogiškųjų išteklių sutelkimo reikalavo Departamento įgyvendinami 3 Europos Sąjungos (toliau – ES) fondų finansuojami projektai:

- 1) tęstinis „Vietinės romų platformos – vietos savivaldos įtraukimas į romų integracijos procesą“;
- 2) veiklų gausa bei sukurta tautinių mažumų atstovų įsitvirtinimo darbo rinkoje stebėsenos metodika išskirtinis „Tautinių mažumų atstovų įsitraukimas į darbo rinką“ projektas;
- 3) neapykantos kalbos mažinimui skirtas „BE HATE FREE: laisvų nuo neapykantos bendruomenių kūrimas Lietuvoje“.

Taip pat labai didžiuojamės, kad tarptautinių veiklų, geopolitinių ir pandeminių iššūkių kontekste neliko nepastebėti mūsų kasdieniai darbai ir buvimas arti bendruomenių regionuose – jie įvertinti Lietuvos kultūros centrų asociacijos įsteigtu prestižiniu „Auksinio

Fenikso“ apdovanojimu, kuris buvo įteiktas 2021 m. gruodžio 6 d. Vilniaus rotušėje vykusios iškilmingos ceremonijos metu, Departamentą paskelbus „Metų kultūros centrų partneriu“.

I SKYRIUS STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS KONTEKSTO (APLINKOS) ANALIZĖ

2021 metais dėl COVID-19 pandemijos ir paskelbto karantino Departamentas stengėsi užtikrinti nenutrūkstamą veiklą ir nuolatinį bendradarbiavimą – tiek tarp pačių bendruomenių, tiek su institucijomis bei savivaldybėmis. Pažymėtina, kad nauji sunkumai, susiję su pandemija, kartu atvėrė naujas galimybes – technologijų dėka pradėta aktyviau ir kūrybiškiau organizuoti veiklas, naudotis socialiniais tinklais, suaktyvėjo keitimasis patirtimi, kurią tiek Departamentas, tiek bendruomenės taikė ir pokarantininiu laikotarpiu .

Atkreiptinas dėmesys, kad teko susidurti ir su kitais iššūkiais, kurie egzistavo iki karantino, tačiau dabartinė situacija juos dar labiau paaštrino. Lietuvos ir tarptautinės organizacijos pastebi, kad neapykantos kalbos paplitimas, antisemitizmo apraiškos elektroninėje erdvėje, lyginant su priešpandeminiu laikotarpiu, pastebimai suaktyvėjo. Tai rodo, kad tolerancijos ugdymui būtina skirti didesnę dėmesį, reikalingos gilesnės analizės ir ryžtingesni sprendimai, todėl Departamentas tęsė darbus formuojant teigiamą viešąją nuomonę apie tautines mažumas bei skatinant visuomenės domėjimąsi tautinėmis bendrijomis, jų gyvenimo būdu, tradicijomis, kalbomis, kultūros paveldu. Departamentas rinko, sistemino ir analizavo informaciją apie savivaldos teikiamą paramą tautinių mažumų srities projektams bei vietos savivaldų įstaigų išskirtinį dėmesį ir paramą tautinių mažumų integracijos, tapatybės išsaugojimui, kultūros, paveldo ir atminties įamžinimo projektams, skatinantiems tarpusavio pažinimą ir tarpkultūrinį dialogą.

Departamentas atliko visas savo pagrindines funkcijas – dalyvavo tautinių mažumų politikos formavime, skyrė finansavimą tautinių mažumų kultūros projektams, palaikė ryšį su tautinėmis bendruomenėmis ir atliko kitas funkcijas, aprašytas Departamento nuostatuose.. Departamentas organizavo veiklas, skirtas tautinių bendruomenių pilietiškumui ir bendruomeniškumui regionuose didinti bei tautinių mažumų vaikų ir jaunimo kūrybiškumui skatinti, vykdė Tautinių mažumų istorijos Lietuvoje reprezentavimo koncepcijos priemones, rėmė tautinių bendruomenių veiklas, jų sklaidą per tautinių mažumų kultūros centrus regionuose, stiprino tautinių mažumų atstovų informacinį raštingumą bei skatino nediskriminuojantį visuomenės informavimą tautinių mažumų klausimais. Išskirtinis dėmesys buvo skirtas Lietuvos totorių istorijos ir kultūros metų minėjimo bei Abiejų Tautų Respublikos Gegužės 3-iosios Konstitucijos ir Tarpusavio įžado metų veiksmų plano veikloms.

ANTRASIS SKIRSNIS
STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

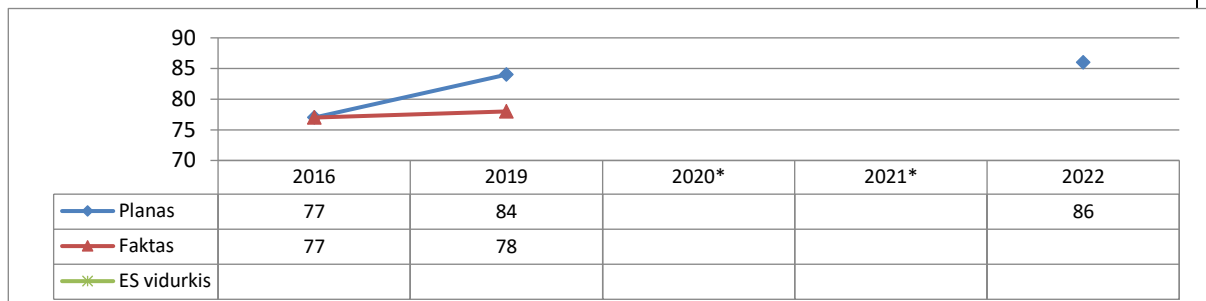
1 strateginis tikslas: siekti tautinių santykių darnos

1 lentelė. Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir ataskaitinių metų Lietuvos Respublikos biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas

Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Asignavimų planas	Asignavimų planas*, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui	Panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, dalis (proc.)***
1	2	3	4	5	6
01-01	Tautinių mažumų integracija į Lietuvos visuomenę, išsaugant jų tapatybę	1317,0	1317,0	1303,5	99
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>					

Strateginis tikslas vertinamas šiuo efekto vertinimo kriterijumi: „Tautinėms mažumoms priklausančių asmenų, kurie jaučia palankų kitų Lietuvos piliečių vertinimą, dalis (procentais)“.

1 grafikas. Tautinėms mažumoms priklausančių asmenų, kurie jaučia palankų kitų Lietuvos piliečių vertinimą, dalis, proc.

*Vertinimo kriterijus buvo nustatytas 2010 metais ir skaičiuojamas kas treji metai.

2019 m. efekto vertinimo kriterijaus reikšmės nustatymui Departamentas kartu su nevyriausybinėmis organizacijomis partneriais įgyvendino ESF finansuotą projektą „Tautinių mažumų atstovų įtraukimas į darbo rinką“ (Nr. 07.3.4-ESFA-V-426-02-0001, 7 prioritetas: Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas), kurio metu buvo atliktas tautinių mažumų grupių tankiausiai gyvenamose vietovėse lauko tyrimas, kurio rezultatai parodė, kad tautinėms mažumoms priklausančių asmenų, kurie jaučia palankų kitų Lietuvos piliečių vertinimą, dalis, lyginant su 2016 m. reikšmingai nepasikeitė. 2019 m. efekto kriterijus nepasiekė planuotos reikšmės, nes Departamentas šiuo kriterijumi pasirinko objektyvų kokybinį rodiklį, kurio pokyčiui – tautinių mažumų savijautai – įtaką darė daug sudedamųjų dalių: viešasis diskursas medijoje, tarpvalstybiniai santykiai, platesnio atgarsio sulaukiantys viešų asmenų pasisakymai ar įvykiai. Pažymėtina, kad kriterijaus augimas rodo, kad Departamento strateginį tikslą įgyvendinančioje programoje numatytos veiklos prisideda siekiant geresnių rezultatų numatytam efekto kriterijui.

Atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos kultūros ministro valdymo srities prioritetus, Departamentas, vykdydamas „Tautinių mažumų integracijos į Lietuvos visuomenę, išsaugant jų tapatybę“ programą, nusistatė 2021 m. veiklos prioritetus.

1 veiklos prioritetas: Kurti darnią pilietinę visuomenę, integruojant tautinių bendruomenių paveldą bei plėtojant kultūrinę įvairovę.

Įgyvendinant šį prioritetą Departamentas 2021 metais vykdė tokias veiklas:

- Tobulino tautinių mažumų apsaugos teisinę bazę, ruošiant tautinių mažumų įstatymo projektą

2020 m. liepos mėn. Departamento su darbo grupe parengtas tautinių mažumų įstatymo projektas buvo pateiktas Kultūros ministerijai. 2021 metais Departamentui nebuvo pavesta tobulinti tautinių mažumų įstatymo projekto, tačiau Departamentas **pagal kompetenciją vykdė tarptautinius įsipareigojimus**, parengdamas, bendradarbiaujant su atsakingomis institucijomis, penktąją Lietuvos Respublikos ataskaitą apie Europos Tarybos tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencijos (toliau – Konvencija) įgyvendinimą šalyje pagal Konvencijos 25 straipsnį. Penktoji ataskaita pateikta už 2016–2021 metų laikotarpį ir ją sudaro trys dalys: 1) informacija apie ketvirtojo stebėsenos etapo rezultatus, 2) informacija apie Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiksmus, kurių buvo imtasi gavus Patariamąjį komiteto rekomendacijas, ir 3) informacija apie Lietuvos Respublikos Vyriausybės vykdomą politiką, atsižvelgiant į Konvencijos straipsnius ir gautas rekomendacijas.

Gegužės 13 d. Departamento direktorė V. Montvydaitė dalyvavo ESBO aukštojo komisaro tautinių mažumų klausimais organizuotoje apvalaus stalo diskusijoje, kurioje patirtimi dalinosi su atstovais iš Ukrainos, Estijos, Sakartvelo, Moldovos, Kazachstano ir Šiaurės Makedonijos. Tai buvo pirmasis tokio formato susitikimas su ESBO aukštuoju komisaru tautinių mažumų klausimais, sulaukęs tiek komisaro, tiek iš šalių atstovų teigiamų vertinimų, todėl ateityje planuojama organizuoti periodinius susitikimus bendraisiais tautinių mažumų klausimais ir specializuotus susitikimus, atsižvelgiant į nagrinėjamus klausimus.

- Organizavo sociokultūrinės edukacijos renginius, skirtus tautinių bendruomenių pilietiškumui ir bendruomeniškumui regionuose didinti

Departamentas 2021 metais papildomą dėmesį skyrė regionų tautinių bendruomenių poreikių tenkinimui bei integracinių priemonių – valstybinės kalbos mokymo, pilietinio ugdymo – įgyvendinimui.

Valstybinės kalbos mokėjimo problema išlieka. Lietuvoje gyvena tautinės mažumos, kurių lietuvių kalbos žinios ir motyvai ją išmolti yra skirtingi. Tačiau neabejotinai, valstybinės kalbos mokėjimas – tai pradinis ir pagrindinis kelias į sėkmingą integraciją. Departamentas nuolat tai akcentuoja ir organizuoja lietuvių kalbos kursus. 2021 metais valstybinės kalbos mokėsi 341 asmuo Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje. Norinčių mokytis buvo ženkliai daugiau, nei buvo planuota. Ir tai rodo, kad poreikis mokytis lietuvių kalbos yra didelis.

Departamentas 2021 m. liepos 9–10 dienomis Visagine organizavo tautinių mažumų neformalaus ugdymo mokytojų ir mokinių vasaros forumą „Šeimos įtrauktis organizuojant kultūros renginius ir neformalųjį ugdymą“, kuriame moksleiviams ir mokytojams buvo parengtos atskiros programos. Moksleiviai pristatė savo tautinę bendriją, sekmadieninę mokyklą, dalyvavo įvairiose pažintinėse veiklose, edukacijose, artimiau susipažino su kitomis kultūromis. Moksleivius lydintys pedagogai dalyvavo paskaitose, diskusijose, edukacijose, pasidalino sukaupta gerąja patirtimi. Forume dalyvavo 60 sekmadieninių mokyklų

moksleivių ir 30 mokytojų iš įvairių Lietuvos regionų (Alytaus, Klaipėdos, Nemėžio, Vilniaus, Visagino).

Birželio 28 d. Departamentas ir Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras pasirašė bendradarbiavimo susitarimą, kuriuo įsipareigojo: bendradarbiauti rengiant ir vykdant nacionalinius edukacinius ir kitus kultūros, švietimo, tarpkultūriškumo projektus; teikti idėjas, siūlymus ir pastebėjimus dėl edukacinės ir kitos bendros veiklos; bendradarbiauti organizuojant ir vykdant įvairius projektus bei kvalifikacijos tobulinimo renginius; pagal kompetenciją bendradarbiauti rengiant ir leidžiant metodinius ir periodinius leidinius ir kt.

Spalio 14 dieną Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras, bendradarbiaudamas su Departamentu, pirmą kartą organizavo nuotolinį protmūšį „Kultūrų ratas“. Šis renginys buvo edukacinio projekto „Kultūrų ratas“ dalis, skirta mokinių neformaliajam pilietiniam švietimui bei tautinių mažumų, gyvenančių Lietuvoje, istorijos, kultūros pažinimui, tarpkultūrinės tolerancijos puoselėjimui. Į protmūšį buvo užsiregistravusi 31 komanda iš 19 savivaldybių, iš viso dalyvavo 155 5–12 klasių mokiniai iš 28 mokymo įstaigų.

- Įvykdė Tautinių mažumų istorijos Lietuvoje reprezentavimo koncepcijos veiksmų 2022-2022 m. plane numatytas veiklas

Departamentas 2021 m. iš 17 suplanuotų veiklų, numatytų Tautinių mažumų istorijos Lietuvoje reprezentavimo koncepcijos veiksmų plane, įvykdė 16: rėmė tautinių mažumų nevyriausybinių organizacijų (toliau – NVO) projektus, Lietuvos visuomenei pristatančius tautinių mažumų Lietuvoje istoriją, kultūrą, kalbą, tradicijas; organizavo tautinių mažumų sekmadieninių mokyklų mokytojų seminarą; organizavo kompetencijų ugdymo seminarą tautinių mažumų NVO atstovams; rėmė tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų iniciatyvas, skatinančias tautinių mažumų Lietuvoje istorijos ir tradicijų pažinimą; organizavo valstybinės kalbos kursus gausiai tautinių mažumų gyvenamuose regionuose; rėmė NVO projektus, skirtus Romų genocido atminimo dienos (rugpjūčio 2 d.) paminėjimui; rėmė tautinių mažumų kultūros sklaidos visuomenės informavimo priemonėse projektus, teikdamas prioritetą tautinių mažumų istorijos Lietuvoje reprezentavimo projektams; organizavo socialiniame tinkle visuomenės informavimo kampaniją apie tautinių mažumų atstovų indėlį į Lietuvos valstybingumo kūrimą „Vardai. Vietos. Datos.“; skyrė specialiąją premiją už tautinių mažumų istorijos reprezentavimo Lietuvoje temų atskleidimą, rėmė Pietryčių Lietuvos ir kitų šalies regionų tautinių bendruomenių vaikų ir jaunimo tarpkultūrinio bendradarbiavimo iniciatyvas; skatino savivaldybių ir tautinių mažumų NVO bendradarbiavimą, išsaugant bei reprezentuojant tautinių mažumų kultūrą ir istoriją; surengė tautinių mažumų istorijos reprezentavimo srityje veikiančių įstaigų ir organizacijų forumą.

- Organizavo veiklas, skirtas tautinių mažumų vaikų ir jaunimo kūrybiškumo skatinimui remiant tautinių bendruomenių kultūrinės ir kūrybinės veiklas, jų sklaidą per tautinių mažumų kultūros centrus regionuose

Departamentas finansavo projektus, skatinančius pilietiškumo ugdymą, stiprinančius Pietryčių Lietuvos nevyriausybinių organizacijų bendruomeniškumą. Tautinių mažumų kultūros sklaidos Pietryčių Lietuvoje projektų daliniam finansavimui buvo skirta 70 000 eurų, finansuoti 35 projektai, 2020 m. buvo skirta 78 000 eurų ir finansuoti 38 projektai. Skatindamas Pietryčių Lietuvos ir kitų šalies regionų mokyklų tarpkultūrinį dialogą, Departamentas finansavo 16 Pietryčių Lietuvos mokyklų projektų ir 19 nevyriausybinių organizacijų projektų, kuriuose dalyvavo vaikai ir jaunimas iš Pietryčių Lietuvos regionų. Iš suplanuotų 80 mokyklų, iš viso dalyvavo 76 mokyklos bendradarbiavimo su Pietryčių Lietuvos mokyklomis projektuose, tuo tarpu 2020 m. iš suplanuotų 75 mokyklų, dalyvavo tik 48.

Rugsėjo mėn. Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje suorganizuota diskusija „Ar reikalingas bendras Lietuvos – Lenkijos istorijos vadovėlis?“. Renginys organizuotas su Lietuvos istorijos institutu, kuriame dalyvavo 20 asmenų.

Lapkričio 26 d. suorganizuota konferencija „Rytų Lietuvos mokytojų sąjungai – 10“. Dalyvavo 55 asmenys.

Taip pat Departamentas dirbo su tautinių mažumų NVO, rėmė integracines, kultūrinės ir kūrybines veiklas, jų sklaidą per tautinių mažumų kultūros centrus regionuose. Departamentas, įgyvendindamas „Tautinių mažumų integracijos į Lietuvos visuomenę, išsaugant jų tapatumą“ programą, 2020 m. pabaigoje paskelbė konkursą Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų veiklos bei tautinių mažumų kultūros projektams finansuoti 2021 metais. Atlikus Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų veiklos pateiktų projektų administracinės atitikties vertinimą, ekspertiniam vertinimui buvo pateiktos 24 projektų paraiškos. Pateiktas paraiškas vertino iš įvairių institucijų ir nevyriausybinių organizacijų ekspertų suburta paraiškų vertinimo komisija. Projektų įgyvendinimui 2021 m. buvo skirtas 362 250 eurų finansavimas - ženkliai didesnis, nei 2020 m., kai buvo skirtas 224 000 eurų finansavimas. Tautinių mažumų kultūros centruose 2020 m. lankėsi 35 tūkst. lankytojų, 2021 m. – beveik 45 tūkst. lankytojų.

Kultūros projektams, skatinantiems tautinių mažumų kultūrų plėtotę, buvo skirtas 360 000 eurų finansavimas:

- Tautinių mažumų nevyriausybinių organizacijų veiklos skatinimo iniciatyvų įgyvendinimui buvo skirta 175 000 eurų, finansuoti 106 projektai;
- Kultūros projektams, įgyvendintiems romų sociokultūrinę integraciją, buvo skirta 25 000 eurų, finansuoti 5 projektai;
- Kultūros projektams, vykdančioms pilietiškumo ugdymo, tarpkultūrinio dialogo ir atminties įprasminimo veiklas, skirtas Pietryčių Lietuvos regionui, buvo skirtas 70 000 eurų finansavimas, finansuoti 35 projektai;
- Kultūros projektams, stiprinantiems tautinių mažumų vaikų ir jaunimo neformalaus ugdymo veiklas, buvo skirta 30 000 eurų, finansuoti 20 projektai;
- Kultūros projektams, įgyvendintiems iniciatyvas, skirtas tautinių mažumų žiniasklaidos priemonių bei nevyriausybinių organizacijų informacinio raštingumo ir atsparumo propagandos poveikiui didinimui, buvo skirta 60 000 eurų, finansuoti 18 projektai.

Departamentas rėmė projektus, susijusių su Totorių istorijos ir kultūros metų minėjimo renginiais, finansavo leidybinius projektus, festivalius, minėjimus, parodas, kūrybines tautinių mažumų vaikų stovyklas ir t.t. 2021 m. dvigubai išaugo finansavimas, skirtas Tautinių mažumų kultūros sklaidos projektams žiniasklaidos priemonėse. 2020 m. buvo skirta 30 000 eurų, finansuoti 10 projektai, o 2021 m. buvo skirta 60 000 eurų, finansuoti 18 projektai. Departamento skirtas finansavimas šiam prioritetui suteikė galimybę žurnalistams gilintis į tautinių mažumų kultūras – buvo sukurtas ir novatoriškai pateiktas, įtraukiantis turinys apie tautines mažumas visuomenės informavimo priemonėse.

Dalinai finansuotų tautinių mažumų nevyriausybinių organizacijų kultūros projektuose 2020 m. dalyvavo 25 tūkst. dalyvių, o 2021 m. – beveik 28 tūkst. dalyvių.

2021 m., lyginant su 2020 m., žymiai daugiau tautinių mažumų vaikų ir jaunimo dalyvavo organizuotose integracinėse bei tapatumo puoselėjimo veiklose: 2020 m. veiklose dalyvavo 6 tūkst. vaikų ir jaunimo, 2021 m. – beveik 9 tūkst. vaikų ir jaunimo.

Siekdamas užtikrinti tautinių mažumų NVO dalyvavimą įgyvendinant tautinių mažumų politiką bei konsultavimosi su visuomene principą, Departamentas koordinuoja prie jo veikiančios Tautinių bendrijų tarybos (toliau – Taryba) veiklą, pristato jai spręstinus klausimus bei techniškai aptarnauja posėdžius. 2021 m. su Taryba buvo aptarti į Lietuvą atvykstančių naujų tautinių bendruomenių iššūkiai, valstybinės kalbos mokymo klausimai, dalyvaujant Premjerei bei kultūros ministrui paminėta Tautinių bendrijų diena. Kartą į ketvirtį vyko Tautinių bendrijų tarybos (toliau – Taryba) posėdžiai, viso – 4 posėdžiai: 2021 m. gegužės 21 d., 2021 m. liepos 1 d., 2021 m. rugsėjo 20 d. ir 2021 m. gruodžio 22 d.

Departamentas gruodžio 16-17 dienomis Anykščiuose organizavo tautinių mažumų

kultūros ir integracijos centrų darbuotojų forumą "Tautinių mažumų istorijos reprezentavimo praktiniai aspektai XX a. istorijos kontekstuose", kuriame buvo skaitomi pranešimai apie Vilniaus kaip daugiakultūrio miesto formavimąsi, Klaipėdos krašto istorijos daugiakalbiškumą bei Lietuvos karaimų metų tema. Forume dalyvavo 20 dalyvių.

- Įvykdė totorių istorijos ir kultūros metų minėjimo 2021 metų plane numatytas veiklas

Siekiant pažymėti Lietuvos totorių istorijos ir kultūros 700 metų jubiliejų, paminėti bendrą lietuvių ir totorių kovą su Kryžiuočių ordinu, skatinti Lietuvos visuomenę domėtis valstybės praeitimi, jos istorija ir kultūra, 2021 metai Seimo buvo paskelbti Lietuvos totorių istorijos ir kultūros metais. Įgyvendinant vyriausybės nutarimu patvirtinto totorių istorijos ir kultūros metų minėjimo 2021 metų minėjimo plano priemones, buvo įgyvendintos septynios iš septynių suplanuotų Lietuvos totorių istorijos ir kultūros metų plano priemonių, iš kurių 5 pirmoms priemonėms Departamentas skyrė dalinį 25 000 eurų finansavimą. Įvykdytos šios priemonės:

- 1) Kartu su Lietuvos totorių bendruomene Departamentas parengė Lietuvos totorių istorijos ir kultūros metų minėjimo logotipą, kuris buvo naudojamas žymint informaciją apie minėjimo renginius ir veiklas. Logotipui sukurti Departamentas skyrė 6 500 eurų finansavimą;
- 2) Suorganizuotas tarptautinis totorių kultūros festivalis Trakuose, kuriam skirta 5 500 eurų, dalyvavo 70 dalyvių;
- 3) Parengta medžiaga apie Lietuvos totorių istoriją, kultūrą, kultūrinį paveldą, sukurtos nuorodos apie archyvuose ir bibliotekose saugomus istorinius dokumentus totorių tematika ir patalpinta jau sukurtame virtualiame Lietuvos totorių istorijos muziejuje, skirta 3 000 eurų;
- 4) Parengtas leidimui leidinys anglų kalba „I. Luckevičiaus kitabas: Lietuvos totorių kultūros paminklas“, kuriam buvo skirta 7 000 eurų;
- 5) Suorganizuotas Lietuvos totorių istorijos ir kultūros metų minėjimas Nacionaliniame muziejuje Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmuose. Šis renginys – Lietuvos totorių bendruomenių sąjungos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos, Kultūros ministerijos, Departamento, Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų bendros veiklos rezultatas. Departamentas šiam renginiui skyrė 3 000 eurų;
- 6) Padėta parengti virtualų gidą „Totorių kelias“ po totorių istorijai ir kultūrai svarbias vietas Lietuvoje ir Lietuvos totorių muziejų;
- 7) Padėta suorganizuoti tradicinę šventę Ramadan Bairam Keturiasdešimt totorių kaime.

Rugpjūčio 24–25 d. įvyko Departamento organizuotas išvažiuojamasis seminaras Lenkijoje, skirtas totorių istorijos ir kultūros metams paminėti. Seminara dalyviai lankėsi Krušynianuose, Balstogėje, Seinuose, susitiko su Lietuvos Respublikos konsulato Seinuose vadovu ambasadoriumi Remigijumi Motuzu, dalyvavo Lenkijos ir Lietuvos totorių bendrame seminare edukacijos ir kultūros centre.

Gruodžio 22 dieną Departamentas Tautinių bendrijų namuose suorganizavo prof. habil. dr. Tamaros Bairašauskaitės knygos „Lietuvos totorių istorija“ pristatymą, kuriame buvo pakvieti svečiai iš LR Vyriausybės, Prezidentūros, Kultūros ministerijos, Kultūros paveldo departamento, Lietuvos istorijos instituto, Tautinių bendrijų tarybos nariai, totorių bendruomenės atstovai. Iš viso renginyje dalyvavo 30 asmenų.

- Įvykdė Lietuvos Respublikos Seimo paskelbtų Abiejų Tautų Respublikos Gegužės 3-iosios Konstitucijos ir Tarpusavio įžado metų veiksmų plano veiklas

Lietuvos Respublikos Seimui 2021 metus paskelbus Abiejų Tautų Respublikos Gegužės 3-iosios Konstitucijos ir Tarpusavio įžado metais, Departamentas, bendradarbiaudamas su valstybės institucijomis, akademinė bendruomene ir nevyriausybinėmis organizacijomis, organizavo įvairius renginius, skirtus šiai sukakčiai paminėti. 2021 m. gegužės 3 d. Vilniaus Katedros aikštėje surengtas Gegužės 3-iosios Konstitucijai skirtos kilnojamosios parodos atidarymas. Parodos atidaryme dalyvavo Lietuvos ir Lenkijos institucijų atstovai, Lenkijos Respublikos ambasadorė Lietuvoje, parodos rengėjai, kiti kviestiniai svečiai. Parodą sukūrė Lietuvos istorijos institutas ir Lenkijos istorijos muziejus, bendradarbiaudami su Lietuvos ir Lenkijos užsienio reikalų ministerijomis. Tautinių mažumų departamentas skyrė 3 000 eurų dalinį finansavimą parodos sukūrimui, jos pristatymui Lietuvoje ir užsienyje fiziniu ir virtualiu pavidalu nekomerciniais tikslais..

Departamentas su Lietuvos istorijos institutu parengė ir išleido 2021 m. Abiejų Tautų Respublikos 1971 m. Gegužės 3-osios Konstitucijos ir tarpusavio įžado metų paminėjimui skirtą kalendorių.

Departamentas tęsė įvairiapuses veiklas, skatinančias romų integraciją

Departamentas tęsė Europos Komisijos lėšomis finansuojamo projekto „Vietinės romų platformos – kelias link bendradarbiavimo su savivaldybėmis“ įgyvendinimą, skirtą skatinti romų bendruomenių ir savivaldybių bendradarbiavimą bei užtikrinti savitarpio dialogą, sprendžiant romų tautinei mažumai aktualius klausimus socialinės įtraukties, švietimo, sveikatos apsaugos, kultūros ir kitose srityse. Tarpininkai savivaldybėse suteikė romams 272 konsultacijas. Romai buvo konsultuojami migracijos klausimais, buvo teikiama būsto paieškos pagalba, pagalba rengiant dokumentus kompensacijai gauti, taip pat buvo tarpininkaujama tarp romų šeimų ir Maisto banko. Tarpininkai organizavo savanorystės mokymus vaikams ir jaunimui. Buvo teikiama pagalba lydint vaikus į dienos centrą, buvo tarpininkaujama tarp romų šeimų ir mokytojų, teikta skatinamoji motyvacija lankyti mokyklą, teikta pagalba romų vaikams pradėjus mokytis nuotoliniu būdu, tarpininkai bendradarbiavo su tėvais ir mokytojais.

Birželio 15 d. Departamento direktorė V. Montvydaitė dalyvavo susitikime Vilkaviškio rajono Kybartų „Saulės“ progimnazijoje, kurio metu buvo aptarti su romų integracija susiję klausimai – padėtis savivaldybėje, iššūkiai Covid-19 pandemijos akivaizdoje, nuotolinis mokymasis, nedarbas, lietuvių kalbos mokymosi galimybės romams.

Liepos 14 d. Vilniuje vyko seminaras Lietuvos, Latvijos ir Estijos romų moterims. Seminaro metu įvyko nuotolinis susitikimas su partneriais iš Latvijos ir Estijos, dalyviai pasidalino romų integracijos patirtimi.

Lapkričio 25 d. Marijampolėje vyko seminaras romų moterims „Lyčių lygybė ir lygios moterų teisės gerinant romų moterų padėtį“, kuriame buvo aptarti aktualūs lyčių lygybės klausimai ir smurto prevencijos priemonės. Seminaras buvo skirtas romų moterų sąmoningumui, atsakomybei ir savarankiškumui priimant sprendimus, skatinti. Seminarą organizavo Departamentas kartu su Marijampolės apskrities moters veiklos centru.

Buvo parengtos 4 virtualios edukacijos mokytis romų kalbos romų dainų pagrindu. Edukacijos patalpintos į internetinę vaizdo turinio platformą „Youtube“ ir departamento interneto svetainę <https://tmde.lrv.lt>, kuriame surinko virš 1000 peržiūrų.

Lietuvos neformaliojo švietimo centro sukviestiems mokytojams vyko nuotolinė edukacija apie romų kultūrą ir tradicijas.

Departamentui koordinuojant, VšĮ Romų visuomenės centras pateikė projekto „Romų šokio slapukai – kviečiame pažinti romus iš arčiau“ paraišką Kultūros pasui gauti. Projektas, skirtas supažindinti mokinius su tradicinio romų šokio pagrindais, romų kultūra bei istorija, įtrauktas į Kultūros paso paslaugų rinkinį.

Departamentas išleido lankstinuką „Romų kultūra, socio-ekonominė integracija“ lietuvių, anglų kalbomis.

2 veiklos prioritetas: Stiprinti pilietiškai atsakingą ir nediskriminuojantį visuomenės informavimą tautinių mažumų klausimais.

- Organizavo veiklas, skirtas tautinių mažumų atstovų informacinio raštingumo ir atsparumo propagandos poveikiui didinimui

Rugsėjo 7 d. Departamente vyko ekspertų grupės apskrito stalo diskusija „Informacinės grėsmės ir hibridiniai iššūkiai daugiakultūrinėje visuomenėje“, kurioje buvo aptarti iššūkiai propagandos ir dezinformacijos srityje, su kuriais susiduria pasaulis, L apsvarstyti atskirtų visuomenės grupių paveikimo dezinformacijai problemos ir šių klausimų sprendimo metodai. Užsibrėžtos gairės ateities bendradarbiavimui tarp Lietuvos ir Sakartvelo atsparumo dezinformacijai didinimo srityje bei sutarta dėl bendros valstybinių institucijų, medijų bei NVO atstovų konsultacinės platformos įkūrimo perspektyvoje.

Departamentas kartu su partneriais VŠĮ Tautinių bendrijų namais bei VŠĮ Nacionaliniu socialinės integracijos institutu įgyvendino projektą „Tautinių mažumų atstovų įtraukimas į darbo rinką“ pagal Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ įgyvendinimo priemonę Nr. 07.3.4-ESFA-V-426 „Diskriminacijos mažinimas“. Pagal projektą buvo atliktas tautinių mažumų padėties šalies darbo rinkoje ir socialinės integracijos galimybių vertinimo apklausos ir sociologinis tyrimas¹, išskiriant gautus rezultatus pagal atskiras tikslines demografines grupes. Atsižvelgiant į atliktų tyrimų rezultatų analizę ir kitus informacijos šaltinius, buvo sukurta tautinių mažumų atstovų integracijos darbo rinkoje stebėsenos metodika, kurioje išskirti indikatoriai (rodikliai), padėsiantys stebėti tautinių mažumų įsitvirtinimo darbo rinkoje pokytį ir pasirinkti reikiamas priemones, siekiant stiprinti reikiamą valstybės valdymo sritį, skatinti įtraukties procesą. Metodika buvo pristatyta plačiajai visuomenei Delfi.RU bei Žinių radijo eterijoje.

- Įgyvendino veiklas, skatinančias nediskriminuojantį visuomenės informavimą tautinių mažumų klausimais

Departamentas vykdė priemones, didinančias visuomenės informuotumą apie Lietuvos tautines mažumas bei skatinančias įvairių tautinių grupių tarpkultūrinį dialogą. Bendradarbiaudamas su Tautinių bendrijų namais Departamentas išleido interaktyvų atvirųjų rinkinį #KuriameKartu, supažindinantį visuomenę su istorine medžiaga apie tautinių bendrijų indėlį į Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimą.

Kovo 5 d. Departamentas pristatė dviejų dalių teisės aktų sąvadą „Tautinių mažumų teisinis reglamentavimas“, kuriame išsamiai pateikiami ne tik Lietuvos teisės aktai, apibrėžiantys tautinių mažumų gyvenimą nuo valstybės Konstitucijos iki politikos strategijų ir veiklos planų, bet ir dvišaliai, tarptautiniai susitarimai, kuriais mūsų šalis prisiėmė įsipareigojimus tiek Lietuvos tautinėms mažumoms, tiek ir kitoms valstybėms bei tarptautinėms organizacijoms. Pažymėtina, kad Departamento į lietuvių kalbą išverstos ir į vieną leidinį surinktos visos 10 ESBO rekomendacijų ir gairių tautinių mažumų teisių temomis² yra pirmas ir kol kas vienintelis valstybių partnerių gerosios praktikos pavyzdys, nuolat pastebimas ESBO susitikimų metu.

Gegužės 26 d. Departamentas dalyvavo Europos žmogaus teisių fondo (EFHR) rengiamoje tarptautinėje konferencijoje „Lietuvos tautinių mažumų situacija nacionalinės ir tarptautinės teisės kontekste“, kurioje pristatė pranešimą „Tautinių mažumų politika: pagrindinės kryptys ir iššūkiai“.

¹ [3 GA_Tautinių mažumų IDR stebėsenos metodika_2020 ESF GA.pdf \(lrv.lt\)](#)

² [47516 TMD 2 dalis.pdf \(lrv.lt\)](#)

Rugsėjo 27 d. Departamentas Vilniaus miesto Rotušėje surengė „Tolerancijos dieną“, kurioje dalyvavo tautinių bendruomenių atstovai, kultūros ir švietimo darbuotojai. Renginio metu pristatytos Departamento 2019 ir 2020 metais vykdytos veiklos, pagerbti asmenys už svarų indėlį ir nuopelnus vienijant daugiatautę Lietuvą ir kuriant nediskriminacinę aplinką: buvo įteikti apdovanojimai ir padėkos raštai Lietuvos tautinių bendrijų atstovams, tautinių mažumų tematika besidomintiems akademinės bendruomenės atstovams, švietimo darbuotojams, žurnalistams, ypatingą dėmesį savo miesto ar rajono tautinėms bendruomenėms skyrusių savivaldybių atstovams, tarpkultūrinį dialogą plėtojantiems visuomenininkams ir diplomatom.

Departamentas, siekdamas kuo plačiau skleisti informaciją apie šimtmečiais Lietuvoje gyvenančias tautines mažumas, kurios yra neatsiejama mūsų valstybės dalis, Departamento interneto puslapyje paskelbė 5 pranešimus „Ar žinote, kad...“, kurioje buvo pasakojama apie Lietuvos tautinių bendruomenių veiklą, istoriją, tradicijas ir iškilus asmenis.

- Įteikė premiją už tarpkultūrinio dialogo skatinimą visuomenės informavimo priemonėse

Siekdamas paskatinti įvairių tautybių Lietuvos gyventojų tarpkultūrinį dialogą, pasikeitimą gerąja patirtimi bei kultūriniu paveldu, Departamentas tęsė tradiciją apdovanoti asmenis, labiausiai prisidėjusius prie tautinės tolerancijos, tarpkultūrinio dialogo skatinimo visuomenės informavimo priemonėse. Į premiją „Už tarpkultūrinio dialogo skatinimą“ galėjo pretenduoti straipsnio, radijo arba televizijos laidos, skatinančios tarpkultūrinį dialogą autorius arba autorių kolektyvas, savo darbą publikavęs spaudoje arba elektroninėje žiniasklaidoje, skelbęs per radiją arba televiziją nuo praėjusių metų spalio 15 d. iki einamųjų metų spalio 14 d. imtinai. Departamento suburta komisija išrinko konkurso „Už tarpkultūrinio dialogo skatinimą“ laimėtojus. Pagrindinė premija atiteko Teresos Rožanovskos, Maksimo Miltos ir Martinos Jablonskytės-Gelucevičienės autorių kolektyvui už LRT televizijos laidų ciklą „Talaka - TV apybraižų ciklas“. Specialiąją premiją pasidalino LRT žurnalistas Olegas Kurdiukovas – „Už istorinių naratyvų įprasminimą, skatinant tarpkultūrinį pažinimą“ bei Inos Šilinos ir Artūro Morozovo autorių kolektyvas – „Už išskirtinę išliekamąją vertę turintį žurnalistinį darbą“. Iš viso konkursui šiemet buvo pateikta 10 darbų, o 2020 m. 16 darbų.

3 veiklos prioritetas: Stiprinti Lietuvos tautinių mažumų bendruomenių įsitraukimą į pozityvaus bendradarbiavimo su užsienio šalimis formavimą.

- Rėmė dvišalio Nevyriausybinų organizacijų bendradarbiavimo forumo tautinių mažumų klausimais renginį.

Departamentas parėmė Lenkų mokslininkų draugijos VIII Tarptautinę tarpdisciplininę mokslinę konferenciją „1791 m. Gegužės 3 d. Konstitucijos priėmimo geopolitinės, socialinės bei ekonominės prielaidos ir jos poveikis tolesniam Vidurio ir Rytų Europos tautų likimui (geopolitiniai, istoriniai, teisiniai, socialiniai ir kultūriniai aspektai)“, skirdamas dalinį 2.000 eurų finansavimą. Konferencijoje dalyvavo apie 60 žmonių.

- Inicijavo akademinis tyrimus strateginės partnerystės bei tarpkultūrinio dialogo vystymo srityje

Tęsdamas bendradarbiavimą su akademinė bendruomene, Departamentas organizavo geriausių baigiamųjų studijų mokslo darbų tautinių mažumų tematika konkursą, kuriame buvo kviečiami dalyvauti Lietuvos ir užsienio aukštųjų universitetinių mokyklų visų studijų pakopų absolventai, kurie ne anksčiau, kaip per pastaruosius dvejus metus buvo apsigynę tautinių mažumų studijų srities baigiamąjį mokslo darbą arba tautinių mažumų aspektus plačiai nagrinėjo

ir integravo kitos tematikos baigiamajame mokslo darbe, o taip pat doktorantus, per pastaruosius dvejus metus publikavusius mokslinį straipsnį tautinių mažumų tema. Premijai už geriausią baigiamąjį mokslo darbą tautinių mažumų tematika gautus darbus svarstė Akademinė taryba prie Departamento. 2020 m. buvo skirtas apdovanojimas 6 darbams, 2021 m. skirtas apdovanojimas 2 darbams.

- ***Departamentas palaikė bei kūrė dvišalio bendradarbiavimo galimybes***

Birželio 2 d. Departamento direktorė V. Montvydaitė dalyvavo nuotoliniame susitikime su Ukrainos nacionalinės advokatų asociacijos atstovybės Lietuvoje ir ne pelno siekiančios organizacijos „Ukrainiečių darbo teisių gynimo centras“ atstovais. Susitikimo metu buvo aptarta tarpusavio bendradarbiavimo galimybė, ateityje organizuojant renginius, susijusius su naujai atvykusių ukrainiečių integracijos klausimais, stiprinant ir gerinant Lietuvoje gyvenančių ukrainiečių tautinės mažumos atstovų padėtį, siekiant svarbių visuomeninių tikslų.

Birželio 9–12 d. Departamento direktorė V. Montvydaitė vyko į Lenkiją susipažinti su kašubų švietimo, kultūros, paveldo išsaugojimo klausimais, dvikalbių užrašų rašymo bei ugdymo kašubų kalba. Vyko susitikimai su kašubų lyderiais ir parlamanto nariais.

Rugpjūčio 17 d. Departamento direktorė V. Montvydaitė susitiko su Uzbekistano Respublikos nepaprastuoju ir įgaliotuoju ambasadoriumi Lietuvoje. Susitikimo metu buvo apžvelgta tautinių mažumų situacija Lietuvoje ir Uzbekijoje bei aptartos dvišalio bendradarbiavimo perspektyvos.

Rugsėjo 20–22 d. Departamentas organizavo delegacijos iš Rumunijos vizitą. Vyko susitikimai su Departamento, Tautinių bendrijų namų, Kauno įvairių tautų kultūrų centro atstovais ir tautinių bendruomenių lyderiais.

Lapkričio 9 d. Departamento direktorė V. Montvydaitė dalyvavo nuotoliniame susitikime su ESBO vyriausioju komisaru tautinėms mažumoms, kurio metu pristatė Lietuvos tautinių mažumų situaciją, tarptautinių rekomendacijų įgyvendinimo pažangą. Ypatinę dėmesį Departamento vadovė atkreipė į negausių tradicinių tautinių bendruomenių unikalaus ir nykstančio paveldo išsaugojimo klausimus. Taip pat buvo aptarti naujosios migrantų bangos poreikiai, propagandos ir informacinių karų grėsmės, valstybinės kalbos mokymo politika ir galimybės pasiekti tautinių mažumų jaunimą per šalies švietimo sistemą. ESBO vyriausiasis komisaras įvardino Lietuvą, kaip sektiną pavyzdį, pabrėždamas būtinybę turėti tautinių mažumų klausimams skirtą instituciją – Tautinių mažumų departamentą, ir stiprinti jos tarptautinėje erdvėje matomą ir vertinamą ekspertinį vaidmenį bei tiriamąjį potencialą.

III SKYRIUS

KITŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ (NURODOMA KOKIŲ) ĮGYVENDINIMAS

Departamentas, vykdydamas Vystomojo bendradarbiavimo tarpinstitucinio veiklos plano priemonę „Perduoti Lietuvos patirtį ES Rytų partnerystės šalims ir kitoms besivystančioms valstybėms tautinių mažumų politikos įgyvendinimo srityje (10 darnaus vystymo tikslas)“, suorganizavo susitikimus su Moldovos ir Sakartvelo institucijomis, dirbančiomis tautinių mažumų srityje. Vasario 25 d. vyko virtualus Departamento ir Moldovos tarptautinių santykių biuro atstovų susitikimas. Vaizdo konferencijos metu

institucijų atstovai apžvelgė tautinių mažumų padėtį Lietuvoje ir Moldovoje, pristatė organizacijų veiklą bei nubrėžė bendradarbiavimo gaires.

Gegužės 18– 22 d. Departamento direktorė su darbo vizitu lankėsi Sakartvele. Vizito metu vyko susitikimai su Sakartvelo susitaikymo ir pilietinės lygybės ministre Thea Akhvlediani, su Sakartvelo susitaikymo ir pilietinės lygybės biuro pilietinės lygybės departamento vadove Tina Goghelianisu, su šios šalies etninių mažumų tarybos nariais, religinių klausimų valstybės agentūros vadovu Zaza Vashakmadze, su NVO „Multinational Georgia“ vadovu Arnold Stepanian bei su Samtskhe-Javakheti, Akhaltsikhe, Akhalkalaki, Ninotsminda miestų vadovais. Taip pat vizito metu buvo atidaryta paroda „Lietuvą kūrėme kartu“ Lietuvių kultūros ir kalbos centre, Tbilisio technikos universitete.

Departamentas įgyvendindamas 2021 metų nediskriminavimo skatinimo tarpinstitucinio veiklos plano priemonę „Vykdėti veiklas, skirtas didinti visuomenės sąmoningumą dėl neapykantos kalbos atpažinimo“, suorganizavo 6 mokymus tautinių bendruomenių lyderiams, atstovams, žurnalistams bei švietimo įstaigų darbuotojams „Bendruomenių veiksmai neapykantos kalbos atvejais: kaip atpažinti ir pranešti“, kurių tikslas – įgalinti bendruomenes Lietuvoje atpažinti neapykantos kalbą bei apie ją tinkamai pranešti. Mokymai vyko Kauno įvairių kultūrų centre, Tautinių bendrijų namuose Vilniuje, Klaipėdos tautinių kultūrų centre, Romų visuomenės centre Vilniuje, Visagino kultūros centre ir Departamente. Iš viso mokymuose dalyvavo 105 dalyviai. Mokymai buvo organizuoti įgyvendinant Europos Komisijos finansuojamą projektą „BE HATE FREE: laisvų nuo neapykantos bendruomenių kūrimas Lietuvoje“, kurio tikslas – spręsti pagrindinius iššūkius, susijusius su neapykantos kalbos reiškiniu internete. Projektas buvo iš dalies finansuotas Europos Sąjungos Teisių, lygybės ir pilietiškumo programos lėšomis (sutarties su Europos Komisija Nr. 963662–Be Hate- Free – REC-AG-2020/REC-RRAC-RACI-AG-2020) Pagal kartu su Europos žmogaus teisių fondu parengtą metodiką, mokymus vedė Lietuvos Žmogaus teisių centro Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos, Vilniaus trečiojo policijos komisariato atstovai.

Direktorė

Vida Montvydaitė